

TIBBIYOT SOXASIDAGI TEXNOLOGIYA TARAQQIYOTI HAQIDA

Mustafayev Mehridin Zoxidjon o'g'li

Samarqand davlat tibbiyot universiteti talabasi

Annotatsiya: *Bugungi kunda axborot texnologiyalari faol kirib kelgan sohalardan biri - tibbiyot. Tashxis qo'yish, muolaja olib borish va profilaktik ko'riklar taqozosidan kompyuter apparaturalari keng qo'llaniladi. Ushbu maqola Tibbiyot soxasidagi texnologiya taraqqiyoti haqida yoritilgan.*

Kalit so'zlar: *Tibbiyot, ta'lim, texnologiya, texnika, innovatsion.*

Аннотация: *Сегодня одной из областей, в которую активно проникли информационные технологии, является медицина. Компьютерная техника широко используется для диагностики, лечения и профилактических осмотров.*

Ключевые слова: *Медицина, образование, технологии, техника, инновации.*

Abstract: *Today, one of the fields in which information technology has actively entered is medicine. Computer hardware is widely used for diagnosis, treatment and preventive examinations. This article covers the advancement of technology in the field of Medicine.*

Key words: *Medicine, education, technology, technique, innovative.*

Kompyuterlashtirilgan texnika tibbiyot xodimlariga bilimlarini oshirish, qo'llash, institutda ta'lim olgan nazariy ilmlarini amaliyotda sinab ko'rish imkoniyatini taqdim etmoqda. Shuningdek, zamonaviy tibbiyotchilar kompyuter vositasida epidemik kasalliklarning tarqalish tezligini ko'rsatuvchi xarita yaratmoqdalar. Masofaviy tashxislash dasturlari esa shifokor va bemor aloqalarida uzviylik kasb etdi.

Jumladan, tibbiyotning stomatologiya yo'nalishiga ham axborot texnologiyalari keng kirib kelib, tishlarni davolash va protezlash kompyuter yordamida bajarilmoqda. Tish va prodontni raqamli rentgenografiya qilish amaliyoti shifokorga va bemorga osonlik tug'dirdi, tish holatidan to'liq xabardor bo'lib, to'g'ri davolashga yetakladi. Dental videokameralar muolaja qay darajada ta'sir qilayotganini kuzatib borish imkonini beradi.²⁰

Shifokor va hamshiralarni qiynab kelayotgan muammolardan biri tibbiyotdagi qog'ozbozlik edi. Ishi shundog'am ko'p va mas'uliyatli sanalmish xodimlar harakatlarini ipidan ignasigacha qog'ozga tushirishga majbur edilar. Ammo sohadagi har bir harakat inson salomatligi va xatto hayotini hal qilar darajada muhim bo'lgani bois yozuv-chizuvdan voz kechib ham bo'lmaydi. Barchasi fakt sifatida qayd etilishi shart, ertaga isbot bo'lishidan tashqari kelasi muolajalar uchun ham asqatadi. Bu boradagi baxs hamda ikkillanishlarga axborot texnologiyalari uzil-kesil nuqta qo'ydi: Bemor va muolajalarga oid tibbiy tarix qayd

²⁰ Аниськин В.Н., Бусыгина А.Л. Развитие коммуникативного интегративного компонента профессиональной компетентности пре-подавателя вуза в условиях холистичной информационно-образова-тельной среды // Балтийский гуманитарный журнал. 2017.

etiladi, faqat buni shifokor emas, kompyuter va internet bajaradi. Doktor esa blankalarni to'ldirishga ketkazadigan vaqti hisobidan ham bemorni kuzatadi, davu choralarni izlaydi. Shu tariqa xizmat sifati yaxshilanadi.

Robotlarning operatsiya qilishi, telefondagi mobil ilovalar orqali salomatlik holatini tekshirish, texnik qurilmalar orqali laboratorik tahlillarni uy sharoitida o'tkazish... Bugungi kunda afsona emas, haqiqatga aylangan ushbu voqealar atrofida bir savol paydo bo'ladi: Hamma ish texnikaga yuklansa, tibbiyotchilar va ayniqsa jarroh, terapevt, laborantlar ishsiz qoldimaydimi?

Birinchi, tibbiyotda mas'uliyat texnikaga to'liq yuklanmaydi. Jarayonni kuzatib borish, tashxisni tasdiqlash baribir shifokorning zimmasida qolaveradi. Ikkinchi, o'z sohasida yutuqqa erishish istagidagi tibbiyotchi texnika bilan ko'proq do'st tutinadi, uning imkoniyatlaridan to'lig'icha foydalanishga urinadi. Shunda uning noni yarimta bo'lmaydi, balki texnologiyalar vositasida ishi yanada unum topadi, mijozlari ko'payadi, obro'si oshadi.²¹

Onlayn navbat va ro'yxatdan o'tish tizimlaridan poliklinikalar yo'laklaridagi asab buzur kutishlarga barham berish ko'zlangan. Tadqiqotlardan biri shuni ko'rsatdiki, bemorlarning aksariyati turnaqator navbat chog'i zerikkanlaridan bir-birlari bilan gaplashadilar, dardlarini aytadilar va bir-biriga davu bo'yicha maslahat berishni boshlashadi. U ma'lumotlar esa har doim ham asosli bo'lavermaydi. Kasallikni boshidan o'tkazgan odamning gapiga ishongan sherigi o'zini u kabi davolashga tushadi. Vaholanki, har bir organizm o'ziga xos, muolajalar shundan kelib chiqqan holda mutaxassis tomonidan tavsiya etilishi kerak. Real hayotda navbatdagi sherigidan davolanish sirini eshitib, shifokor oldiga kirishni ham ortga surib, uyiga jo'nagan bemorlardan misollar bir talay.²² Axborot texnologiyalari rivoji esa xalqning tibbiy savodxonligiga-da ijobiy ta'sir ko'rsatsa, ajab emas. Korrupsiya avj olgan, tibbiyotchilar va asbob-uskunalar tanqis, uzundan uzoq navbat bilan kiriladigan tibbiyot muassasalaridan insonlar qochib, salomatligiga qo'l siltab qo'ysa, texnologik taraqqiyot bois bu illat va kamchiliklardan holi shifoxonalarga hamma intiladi, natijada bebaho sog'liqqa ega bo'ladi.²³

---

²¹ Бекоева М.И. Безопасная образовательная среда как фактор успешной познавательной деятельности студентов //Балтийский гуманитарный журнал. 2017.

²² Тишков Д.С. Симуляционное обучение как эффективный метод практической подготовки // Karelian Scientific Journal. 2020.

²³ Туйчиев Л.Н., Халматова Б.Т. Роль симуляционного образования в подготовке врачей общей практики //Вестник Ташкентской медицинской академии -2018

FOYDALANILGANADABIYOTLAR:

¹ Аниськин В.Н., Бусыгина А.Л. Развитие коммуникативного интегративного компонента профессиональной компетентности пре-подавателя вуза в условиях холистичной информационно-образова-тельской среды // Балтийский гуманитарный журнал. 2017.

² Бекоева М.И. Безопасная образовательная среда как фактор успешной познавательной деятельности студентов //Балтийский гуманитарный журнал. 2017.

³ Тишков Д.С. Симуляционное обучение как эффективный метод практической подготовки // Karelian Scientific Journal. 2020.

⁴ Туйчиев Л.Н., Халматова Б.Т. Роль симуляционного образования в подготовке врачей общей практики //Вестник Ташкентской медицинской академии -2018